

NOWA DYREKTYWA WAŻNA DLA ODBIORCÓW CIEPŁA W POLSCE !

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej

W dniu 11 września 2012 r. Parlament Europejski uchwalił a 4 października 2012 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła *Dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej (EED)*.

Dyrektywa otwiera drogę w kierunku wprowadzenia w skali całej Europy, jednolitych celów i środków oszczędzania energii; jej wdrożenie, właściwa implementacja do przepisów w państwach Unii Europejskiej odegra także istotną rolę w redukcji emisji CO₂. Kraje członkowskie mają czas do połowy 2014 roku na stworzenie odpowiednich przepisów prawnych.

Ponieważ sektor budownictwa w Unii Europejskiej „konsumuje” około 40% energii, Dyrektywa wskazuje na możliwe oszczędności energii w budynkach mieszkalnych i użytkowych, zwłaszcza tam, gdzie przy niskich nakładach można uzyskać znaczące efekty.

Rozliczanie kosztów ogrzewania według rzeczywistego zużycia, stanowi klasyczny przykład, jak niskonakładowe przedsięwzięcie może dać znaczące oszczędności energii, związane z tym efekty finansowe oraz korzyść dla środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji CO₂. W Polsce, spośród ok. 6,5 mln mieszkań w budynkach wielolokalowych, według indywidualnego zużycia rozliczanych jest ok. 3,5 mln mieszkań. Po opomiarowaniu pozostałego zasobu i uzyskiwanych oszczędnościach energii w granicach 15-20%, ogólna oszczędność w skali kraju wyniosłaby ok. 8 – 9 TWh a zmniejszenie emisji CO₂ wyniosłoby ok. 2 mln ton.

W wymiarze indywidualnym, przy rocznym koszcie ok. 1600 PLN za ogrzewanie mieszkania o powierzchni 50 m² oszczędność może wynieść ok. 240 – 320 PLN; przy poprawnym korzystaniu z ogrzewania przez użytkownika lokalu. Efekt ten należy pomniejszyć o roczny koszt rozliczenia, który aktualnie wynosi 30 – 40 PLN na mieszkanie. Jest to więc przedsięwzięcie nisko nakładowe, przynoszące efekty w krótkim czasie, zapobiegające marnotrawstwu energii.

Dlatego z szeregu ważnych spraw z zakresu efektywności energetycznej, do jakich odnosi się nowa Dyrektywa, dla odbiorców ciepła w Polsce kluczowe jest zapisanie w przepisach prawa, wymagań dotyczących rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych; ciepła na ogrzewanie / chłodzenie oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej.

ZASADNICZE POSTANOWIENIA DYREKTYWY

- Dyrektywa wprowadza powszechny obowiązek opomiarowania budynków oraz lokali mieszkalnych i użytkowych w budynkach wielolokalowych oraz indywidualnego rozliczania kosztów ciepła do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody na odbiorców końcowych – użytkowników lokali, zgodnie ze wskazaniami urządzeń pomiarowych. Termin wprowadzenia tego obowiązku został określony na 31 grudnia 2016 roku.
- Dyrektywa zobowiązuje do stosowania ciepłomierzy i wodomierzy lokalowych, a tam gdzie zastosowanie ciepłomierzy jest technicznie niewykonalne lub zbyt kosztowne, obligatoryjne zastosowanie do tego celu nagrzewnikowych podzielników kosztów ogrzewania. Ominiecie tego obowiązku wymaga udowodnienia przez kraj członkowski, że takie opomiarowanie jest ekonomicznie nieopłacalne.

W tej sprawie Dyrektywa stanowi:

Artykuł 9 Opomiarowanie

.W budynkach wielomieszkaniowych i wielofunkcyjnych z własnym źródłem centralnego ogrzewania/chłodzenia lub zaopatrywanych z sieci ciepłowniczej lub z centralnego źródła obsługującego większą liczbę budynków do dnia 31 grudnia 2016 r. zostaną zamontowane – tam gdzie jest to technicznie wykonalne i opłacalne – również liczniki zużycia indywidualnego do pomiaru zużycia energii cieplnej lub chłodniczej lub ciepłej wody dostarczanej do każdego lokalu . W przypadku gdy zastosowanie indywidualnych liczników nie jest technicznie wykonalne lub nie jest opłacalne, do pomiarów zużycia energii cieplnej na każdym grzejniku stosowane są

indywidualne podzielniki kosztów ciepła, chyba że dane państwo członkowskie wykaże, że montaż takich podzielników kosztów ciepła nie byłby opłacalny. W takich przypadkach można rozważyć alternatywne opłacalne sposoby pomiaru zużycia energii cieplnej.

- Dyrektywa wskazuje na uprawnienia odbiorcy ciepła; dotyczą one min. rachunków, które powinny być czytelne i zrozumiałe a także pozwalać na porównanie aktualnego zużycia i poniesionych kosztów z zużyciem i kosztami w poprzednich okresach rozliczeniowych. Rachunki powinny ponadto zawierać informacje o aktualnych taryfach i cenach ciepła zastosowanych do rozliczenia.
- Państwa członkowskie zobowiązane są do zorganizowania systemu informacji oraz doradztwa dla odbiorców ciepła, oraz innych nośników energii, w zakresie niezbędnym do racjonalnego korzystania z energii.
- Na uwagę zasługują postanowienia Dyrektywy dotyczące wprowadzenia systemu kar za nieprzestrzeganie przepisów krajowych, które powinny implementować postanowienia omawianego dokumentu.

W tej sprawie w Dyrektywie zapisano:

Artykuł 13 Sankcje

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji nakładanych w przypadku nieprzestrzegania przepisów krajowych przyjętych na podstawie art. 7–11 oraz art. 18 ust. 3, a także podejmują środki niezbędne do zapewnienia ich wykonania. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

- Duże znaczenie Dyrektywa przywiązuje do informowania odbiorców energii oraz odpowiedniej edukacji uczestników rynku.

Tej sprawie poświęcone są artykuły 12 oraz 17.

Artykuł 12 Program informowania i wzmocnienia pozycji odbiorców

Państwa członkowskie podejmują stosowne działania promujące i umożliwiające efektywne wykorzystanie energii przez małych odbiorców energii, w tym gospodarstwa domowe. Działania te mogą być częścią strategii krajowej.

Artykuł 17 Informacje i szkolenia

Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje na temat dostępnych mechanizmów efektywności energetycznej oraz ram finansowych i prawnych były przejrzyste oraz szeroko upowszechniane wśród wszystkich odpowiednich uczestników rynku, w tym odbiorców, przedsiębiorców budowlanych, architektów, inżynierów, audytorów środowiskowych i energetycznych oraz instalatorów elementów budowlanych, jak określono w dyrektywie 2010/31/UE.

- Odpowiednie znaczenie Dyrektywa przyznaje także działającym na rynku podmiotom, stanowiąc w art. 17 ust.2:

Państwa członkowskie zapewniają odpowiednie warunki dla podmiotów rynkowych, aby mogły one dostarczać odbiorcom energii odpowiednie i ukierunkowane informacje oraz porady na temat efektywności energetycznej.

WNIOSKI OGÓLNE

1. Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej to ważny i odważny krok w kierunku uporządkowania w Państwach Członkowskich spraw dotyczących efektywnego i racjonalnego korzystania z energii przez wszystkich odbiorców – konsumentów. Sposób, w jaki uregulowana została sprawa rozliczania kosztów ciepła w budynkach wielolokalowych, jest tego dobitnym przykładem.
2. Przepisów dyrektyw nie stosuje się jednak wprost, lecz poprzez implementację ich postanowień do systemu prawa krajowego; odpowiednie zapisy powinny więc być ujęte np. w przygotowywanym przez Ministerstwo Gospodarki projekcie nowej ustawy Prawo energetyczne.

3. Sprawą powinni pilnie zainteresować się odbiorcy ciepła w Polsce, zwłaszcza zarządcy budynków, i - stosownie do posiadanych możliwości - zadbać o to, aby ważne sprawy dotyczące racjonalnego korzystania z ciepła w budynku były zapisane w przepisach polskiego prawa, odpowiednio do postanowień Dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej.(projekt ustawy Prawo energetyczne dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki:
www.mg.gov.pl/bezpieczenstwogospodarcze/energetyka

Opracowano w *Stowarzyszeniu ds. Rozliczania Energii* (www.irkom.org.pl)
Warszawa, październik 2012 r.